

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/426
KARAR NO : 2021/452
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Kamu kurulu u niteli i ta imayan irket tarafından düzenlenen otoyol geçi ve ceza ihtarnamesinin iptali istemiyle açılan davanın, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde ADL YARGI YER N N görevli oldu u hk.

K A R A R

Davacı : Y.T. Gıda sanayi ve Ticaret A.
Vekili : Av. H.E.B.
Davalı : Otoyol Yatırım ve letme A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin maliki oldu u 35 H... plakalı aracın otoyol ve/veya köprülerden HGS geçi ücreti ödemededen geçi inden bahisle, 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlü ü Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 30. maddesinin 5. ve 6. fıkrası uyarınca, Otoyol Yatırım ve letme A. . tarafından düzenlenen 25/03/2021 tarihli, 361821210215194000 bildirim numaralı ve 1.710 TL bedelli para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **zmir 3. Sulh Ceza Hâkimli i, D. . No. 2021/1883 sayılı dosyasında, 12/04/2021 tarihinde "itiraz ba vurusunun 5326 sayılı Yasa'nın 28/1-b maddesi uyarınca görev yönünden usulden reddine"** kesin olarak karar vermi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı öyledir;

"...Yargıtay 19. Ceza Dairesi' nin 2018/8294 Esas- 2020/972 Karar sayılı KYB ilamında; 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap- let-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanun kapsamında özel hukuk tüzel ki isi Otoyol Yatırım ve letme A. . tarafından i letilen Gebze- zmir otoyolundan olay tarihinde muterizin aracıyla geçi ücreti ödemededen geçi yaptı ndan bahisle geçi ücreti ile on katı ceza tutarı geçi ihtarnamesi düzenlenerek muterize tebli edildi i, muterizin cezanın iptali talebiyle ba vurdu u Bakırköy 1. Sulh Ceza Hâkimli inin 11/09/2018 tarihli ve 2018/6463 de i ik i sayılı kararla itiraz konusu idari yaptırım kararının kısmen kaldırılmasına karar verilmi ise de anılan otoyol geçi ücreti ve 10 katı cezanın 5326 sayılı Kanun kapsamında itirazı kabil bir karar olmadı ı gözetilmeksizin, ba vurunun görev yönünden reddi yerine, yazılı ekilde karar verilmesinde isabet görülmedi i gerekçesiyle.." 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 309.maddesi uyarınca anılan kararın kanun yararına bozulması isteminin kabulüne karar vermi tir.

Ba vuru dilekçesi, ekindeki belgeler, idari yaptırım kararının tüm dayanak belgeleri, yukarıda anılan Yargıtay ilamı ile mevzuat hükmü ve dosya kapsamı bir bütün olarak incelendi inde; Kabahatler Kanununun 28/1-b maddesi uyarınca otoyol geçi ücreti ve 10 katı cezanın, 5326 sayılı Kanun kapsamında itirazı kabil bir karar olmadı ı, Sulh Ceza Hakimliklerinde incelenecek kararlardan olmadı ı..."

3. Davacı vekili bu kez benzer istemle idari yargıda dava açmış tır.

B. dari Yargıda

4. Bursa 4. dare Mahkemesi, E.2021/495 sayılı dosyasında, 28/05/2021 tarihli gönderme kararına istinaden; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kurulu ve 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için 09/06/2021 tarihli ve E.2021/495 sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmuştur. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

"6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Tevazüfler ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Geçi Ücretini Ödememe ve Güvenli İsteme Hakkında" başlıklı 30.maddesinin 5. fıkrasında; "4046. 3465 ve 3996 sayılı kanunlar çerçevesinde isteme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişim kontrolünün uygulandığı karayollarından geçiş ücretlerini ödemediği geçiş yapan araç sahiplerinden, istemci şirket tarafından geçiş ücreti ödemediği giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücreti ile birlikte, bu ücretin on katı tutarında ceza, genel hükümlere göre tahsil edilir..." hükmü yer almıştır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesinde. "Kabahat deyiminden; kanunun, kararıyla darü yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlamılır." hükmüne yer verilmiştir; 3. maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanun'un darü yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna istinad eden hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması hâlinde, diğer genel hükümlerinin ise, darü para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı belirtilmiştir; aynı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasında kabahatler kararıyla uygulanacak olan darü yaptırımlardan birinin, darü para cezası olduğu; 27. maddesinde de idari yaptırım kararlarına karşı onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

Dava dilekçesi ile eklerinin incelenmesinden; davacının maliki olduğu 35 HC 6322 plakalı aracın otoyol ve/veya köprülerden ücret ödemediği (HGS Geçiş Ücreti) geçtiğinden bahisle 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Tevazüfler ve Görevleri Hakkında Kanun'un 30. maddesi uyarınca, Otoyol Yatırım ve İsteme A.Ş. tarafından toplam 1.710,00-TL geçiş ücreti ve idari para cezası ile cezalandırıldığı, söz konusu cezaya karşı zımri 3.Sulh Ceza Hakimliği nezdinde itiraz davası açıldığı ve zımri 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 12/04/2021 tarih ve 2021/1883 D. nolu kararıyla, "Kabahatler Kanunu'nun 28/1 -b maddesi uyarınca otoyol geçiş ücreti ve 10 katı cezanın, 5326 sayılı Kanun kapsamında itirazı kabul edilmez bir karar olmadığı, Sulh Ceza Hakimliklerinde incelenecek kararlardan olmadığı" gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar verildiği, bunun üzerine davacı vekili tarafından düzenlenip 30/04/2021 tarihinde zımri 4. dare Mahkemesi kaydına giren dilekçe ile bakılmakta olan davanın açıldığı ve zımri 4. dare Mahkemesi'nin 05/05/2021 tarih ve E:2021/704. K:2021/713 sayılı "davanın yetki yönünden reddine" istinad eden kararı üzerine Mahkememiz esasına kaydedildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda açıklanan metni yer alan 6001 sayılı Kanun'un 30. maddesinin 5. fıkrasında, isteme hakkı verilen veya devredilen otoyollar veya erişim kontrolünün uygulandığı karayollarından geçiş ücretlerini ödemediği geçiş yapan araç sahiplerinden, istemci şirket tarafından geçiş ücreti ödemediği giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücreti ile birlikte, bu ücretin on katı tutarında ceza verileceği ve genel hükümlere göre tahsil edileceği öngörülmüştür; ancak ne 6001 sayılı Kanun'da ne de başka bir Kanunda. 6001 sayılı Kanun uyarınca verilecek idari para cezalarına karşı başvurulacak yargı yolunun darü yargı olduğu istinad eden bir düzenleme yapılmamıştır. Diğer taraftan otoyol ve/veya köprülerin kullanımında istenilen geçiş ücreti, bir kişinin kamu hizmetinden yararlanmasını sağlayan dolayısıyla tarafların erişim koşturular altında ve hür iradeleri ile kararlaştırılan yarar sağlayacak biçimde sözleşmesi kapsamında bulunmakta olup, somut olayda uyuşmazlık, kamu hizmetinden yararlanıldığı halde söz konusu ücretin alınmamasından kaynaklanmıştır dikkate alındığında özel hukuk hükümlerine tabi olduğu da belirtilmelidir.

Bu durumda; geçi ücretinden kaynaklanan uyu mazlı in somut olay kapsamında özel hukuk hükümlerine tabi olması ve 6001 sayılı Kanun'un 30. maddesinin 5. fıkrasına istinaden verilen darî para cezasına kar ı, 5326 sayılı Kanun'un 3/(1)-a maddesi uyarınca aynı Kanun'un 27/(1) maddesinde öngörülen ba vuru yolunun geçerli oldu u ve bakılan davanın çözümlenmesinde Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevli bulundu u sonucuna ula ılmaktadır."

III. LG L HUKUK

5. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun " dari Dava Türleri ve dari Yargı Yetkisinin Sınırı" ba lıklı 2. maddesinin de i ik 1 numaralı bendi öyledir:

" dari dava türleri unlardır:

a) darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar"

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

6. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

7. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

8. Dava, Otoyol Yatırım ve letme A. . tarafından davacı irket aracı hakkında düzenlenen 25/03/2021 tarihli, 361821210215194000 bildirim numaralı ve 1.710 TL bedelli para cezasının iptali istemiyle açılmış tır.

9. Dava konusu edilen htarnameyi düzenleyerek davacıya tebli eden Otoyol Yatırım ve letme A. .'nin, hukuki yapısı incelendi inde; anılan irketin, Gebze - Orhangazi - zmir Otoyolu'nun zmit Körfez Geçi i ve Ba lantı Yolları Dahil olarak Yap - let - Devret Modeli ile yapılması, i letilmesi ve devri i ini gerçekle tirmek üzere 27 Eylül 2010 tarihinde Ankara'da, Nurol - Özaltın - Makyol - Astaldi - Yüksel - Göçay Ortak Giri imi'nin ortakları tarafından Anonim irket ekinde kuruldu u; Proje'nin uygulama sözleşmesinin Karayolları Genel Müdürlü ü ile anılan irket arasında imzalanmasını müteakip yapımına ba lanan stanbul - Bursa - zmir Otoyolunun tamamınının 04/08/2019 tarihinde i letmeye açılmış oldu u; irketin faaliyetlerini halen özel hukuk tüzel ki isi olarak sürdürdü ü anla ılmaktadır,

10. Buna göre, iptali istenilen ihtarnamenin kamu kurulu u niteli i ta ımayan Otoyol Yatırım ve letme A. . tarafından düzenlendi i gözetildi inde, idari yargı yetkisi kapsamında açılmı bir idari dava bulundu undan söz etmek olanaksız oldu undan; uyu mazlı ın, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

11. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 4. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile zmir 3. Sulh Ceza Hâkimli inin, 12/04/2021 tarihli ve D. No.2021/1883 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Bursa 4. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile zmir 3. Sulh Ceza Hâkimli inin, 12/04/2021 tarihli ve D. No. 2021/1883 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN